Dosarul nr. 3-128/24 (2-24112257-02-3-04102024-1)

H O T Ă R Â R E
În numele legii

08 octombrie 2024 mun. Chișinău

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău

Instanţa compusă din:
Preşedintele completului, judecătorul Mîra Ghenadie
Judecătorii Braga Angela și Sîrbu Victoria
Grefier Negrei Corina

examinând, în ședință de judecată publică, în ordinea contenciosului administrativ, acțiunea înaintată de Vovc Liviu, conducătorul grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, domnul Țîcu Octavian către Comisia Electorală Centrală, cu privire la anularea actului administrativ individual,

C O N S T A T Ă:

Pretențiile reclamantului:

La data de 04 octombrie 2024 reclamantul Vovc Liviu, conducătorul grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, domnul Țîcu Octavian s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată către Comisia Electorală Centrală solicitând: Anularea pct. 3 al hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 2986 din 01.10.2024.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la data de 23 august 2024, grupul de iniţiativă pentru susţinerea candidaturii domnului Ţîcu Octavian la funcţia de Preşedinte al Republicii Moldova a fost constituit în conformitate cu prevederile Codului electoral şi a fost înregistrat la Comisia Electorală Centrală (CEC) prin Hotărârea CEC nr. 2725 din 23 august 2024. Grupul de iniţiativă a avut drept scop colectarea semnăturilor necesare pentru susţinerea candidaturii lui Ţîcu Octavian în alegerile prezidenţiale din 2024.

În conformitate cu prevederile art. 56 Codul electoral, grupul de iniţiativă a deschis un cont bancar cu menţiunea „Destinat grupului de iniţiativă”, pentru gestionarea fondurilor necesare desfăşurării activităţilor de campanie şi colectare de semnături.

Pe parcursul activităţilor de campanie, grupul de iniţiativă a acumulat fonduri din donaţii şi alte surse legale, declarând toate veniturile şi cheltuielile conform legislaţiei în conformitate cu reglementările legale, grupul a prezentat periodic rapoarte financiare către CEC, inclusiv raportul final, depus la data de 24 septembrie 2024, care a inclus informaţii detaliate privind veniturile totale în sumă de 103.800 lei şi cheltuieli totale de

93.717 lei. Soldul rămas la sfârşitul perioadei de activitate a grupului de iniţiativă a fost de 10.083 lei.

La data de 23 septembrie 2024, grupul de iniţiativă a transferat suma de 10.083 lei din contul „Destinat grupului de iniţiativă” în contul bancar al Partidului Politic „Platforma Demnitate şi Adevăr”, în conformitate cu dispoziţiile art. 56 alin. (15) lit. a) din Codul electoral. Acest transfer a fost comunicat către CEC prin adresa înregistrată sub nr. CEC-7/410.

Prin hotărârea nr.2986 din 1 octombrie 2024, CEC a constatat că transferul soldului în contul Partidului Politic „Platforma Demnitate şi Adevăr” s-a efectuat în lipsa unei prevederi explicite în acordul de constituire al Blocului Electoral „Împreună”, din care făcea parte partidul. CEC a considerat că acest transfer este contrar condiţiilor reglementate de Codul electoral şi a somat grupul de iniţiativă să verse suma de 10.083 lei în bugetul de stat.

Nefiind de acord cu prevederile hotărârii, Grupul de iniţiativă a înaintat cererea în vederea anulării pct. 3 al dispozitivului hotărârii în cauză: „3. Se atenţionează grupul de iniţiativă pentru colectarea semnăturilor în susţinerea candidatului Octavian Ţîcu asupra obligaţiei de a respecta prevederile art. 56 alin. (15) din Codul electoral nr. 325/2022 şi se somează să verse în bugetul de stat suma în mărime de 10.083 lei (conform celor constatate în punctul 4 din partea motivată a prezentei hotărâri) cu informarea, până la ora 17:00 a zilei de 4 octombrie 2024, despre măsurile întreprinse şi prezentarea documentelor ce confirmă virarea în bugetul de stat a sumei menţionate.”

Potrivit prevederilor Codului electoral, acţiunile în contencios administrativ privind legalitatea deciziilor organelor electorale emise în conformitate cu prevederile art. 68 alin. (5^1), a hotărârilor Comisiei Electorale Centrale şi a deciziilor Consiliului Audiovizualului care au tangenţă cu reflectarea alegerilor, precum şi cele privind acţiunile/inacţiunile acestora se depun, fără respectarea procedurii prealabile, la Curtea de Apel Chişinău.

În mod similar, este prevăzut expres în hotărârea contestată, prezenta hotărâre intră în vigoare la data adoptării, se publică pe pagina web oficială a Comisiei Electorale Centrale si poate fi contestată în decurs de 3 zile, fără respectarea procedurii prealabile, la Curtea de Apel Chişinău. (adresă: str. Teilor nr. 4 mun. Chişinău)

Art. 17 Cod administrativ determină că, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

În aceste condiţii, prin aplicarea sancţiunii de la pct. 3 al hotărârii contestate i se aduce atingere dreptului de a fi ales a candidatului, precum şi a Blocului Electoral „Împreună”. Respectiv, Grupul de iniţiativă este destinatarul actului administrativ individual defavorabil emis de către Comisia Electorală Centrală.

Conform prevederilor art. 209 alin. (1) lit. a) acţiunea în contestare şi acţiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluţionarea acesteia.

În corespundere cu prevederile art. 5 şi art. 6 Cod administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale şi normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum şi a operaţiunilor administrative realizate de autorităţile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii şi se aplică nemijlocit legea. Procedura administrativă este activitatea autorităţilor publice cu efect în exterior, îndreptată spre examinarea condiţiilor, pregătirea şi emiterea unui act administrativ individual, spre examinarea condiţiilor, pregătirea şi încheierea unui contract administrativ sau examinarea condiţiilor, pregătirea şi întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică.

Potrivit prevederilor art. 10 Cod administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public. Decizia autorităţii publice privind acordarea despăgubirilor pentru prejudiciile cauzate prin activitatea administrativă ilegală este un act administrativ individual.

Conform art. 11 lit. a) Cod administrativ, acte defavorabile sunt actele care impun destinatarilor lor obligaţii, sancţiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

În condiţiile art. 16 Cod administrativ, dreptul discreţionar al autorităţii publice reprezintă posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluţii posibile corespunzătoare scopului legii atunci cînd aplică o dispoziţie legală. Exercitarea dreptului discreţionar nu permite desfăşurarea unei activităţi administrative arbitrare.

Conform prevederilor art. 20 Cod administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

În conformitate cu prevederile art. 21 Cod administrativ, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente trebuie să acţioneze în conformitate cu legea şi alte acte normative. Exercitarea atribuţiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate. Autorităţile publice şi instanţele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor şi a libertăţilor persoanelor decît în cazurile şi în condiţiile expres stabilite de lege, iar în condiţiile art. 22 alin. (1) Cod administrativ, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor şi nu sînt legate nici de expunerile participanţilor, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Corespunzător prevederilor art. 27 Cod administrativ, în cazul în care prezentul cod sau alte legi speciale nu impun un anumit termen, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente trebuie să acţioneze într-un termen rezonabil.

La fel, potrivit prevederilor art. 28 alin. (1) Cod administrativ, procedura administrativă se realizează într-un mod simplu, adecvat, rapid, eficient şi corespunzător scopului.

Transpunând în speţă toate normele de drept precitate ante, opinează reclamantul că la desfăşurarea acestei proceduri administrative, şi anume, la fundamentarea şi emiterea actului administrativ aferent solicitării de instituire a servituţii, autoritatea emitentă, în raport cu reclamantul, a negat principiile precitate anterior.

Interpretarea excepţiilor prevăzute în art. 56 alin. (15) din Codul Electoral este esenţială pentru a argumenta anularea sancţiunii financiare impuse grupului de iniţiativă al candidatului Octavian Ţîcu.

Articolul 56 din Codul electoral reglementează regimul conturilor bancare cu menţiunea „Fond electoral”/„Destinat grupului de iniţiativă” şi include dispoziţii clare privind utilizarea şi închiderea acestor conturi după finalizarea activităţilor electorale. După prezentarea şi examinarea rapoartelor finale, soldul rămas în cont trebuie, de regulă, transferat în bugetul de stat.

Cu toate acestea, art. 56 alin. (15) enumeră câteva excepţii care permit ca soldul să nu fie transferat în bugetul de stat, ci în alte conturi, în funcţie de anumite condiţii. Aceste excepţii sunt relevante în cazul grupului de iniţiativă al lui Octavian Ţîcu.

Conform art. 56 alin. (15) lit. a) Cod Electoral, în cazul grupurilor de iniţiativă constituite de partide politice, soldul din contul cu menţiunea „Destinat grupului de iniţiativă” poate fi transferat în contul bancar al partidului politic. Condiţia principală este ca acest transfer să fie comunicat imediat Comisiei Electorale Centrale (CEC) şi să fie depusă o cerere scrisă în termen de 3 zile de la expirarea perioadei de activitate a grupului de iniţiativă.

Mai indică reclamantul că, grupul de iniţiativă pentru susţinerea lui Octavian Ţîcu a fost constituit sub egida Partidului Politic „Platforma Demnitate şi Adevăr”. Astfel, conform excepţiei lit. a), transferul soldului de 10.083 lei în contul partidului este permis de lege. Nu există nici o interdicţie explicită privind acest tip de transfer, atâta timp cât este informat CEC şi respectate procedurile stabilite.

Transferul soldului către contul partidului „Platforma Demnitate şi Adevăr” a fost raportat către CEC prin adresa înregistrată sub nr. CEC-7/410 din 23 septembrie 2024. Această comunicare respectă condiţia din alin. (15) lit. a), care impune informarea imediată a Comisiei despre transfer.

Reclamantul menționează că, critica CEC se bazează pe faptul că acordul de constituire al Blocului Electoral „Împreună” nu conţine o clauză explicită privind transferul soldului către contul partidului. Totuşi, Codul electoral nu condiţionează în mod direct acest tip de transfer de includerea unei astfel de prevederi în acordul blocului electoral. Legea oferă clar partidelor politice această opţiune de a transfera soldul, astfel încât lipsa unei clauze în acord nu reprezintă o încălcare.

Susține reclamantul că, potrivit Codului administrativ, autorităţile publice în exercitarea atribuţiilor, competenţelor şi prerogativelor atribuite lor prin lege, sunt ţinute să respecte şi să aplice în mod corespunzător prevederile legale care guvernează raporturile juridice gestionate, interzisă întreprinderea de măsuri arbitrare.

Consideră reclamantul că, caracterul arbitrar al deciziei în cauză, creează o situaţie de incertitudine juridică incompatibilă cu cerinţele statului de drept, prin faptul că în

urma emiterii actului administrativ reclamantul nu putea să adopte un comportament care îi garanta exercitarea drepturile sale.

Prin emiterea actului administrativ contestat şi celor premergătoare s-a creat o situaţie de incertitudine juridică pentru reclamant. Or, din aplicarea extensivă a cadrului legal, reclamantul nu a fost în stare să-şi determine un comportament juridic adecvat să-şi protejeze interesele, precum şi să satisfacă cerinţele legale ale pârâtului.

Nerespectarea principiului certitudinii juridice a constituit temei pentru ridicarea excepţiei de neconstituţionalitate de către Curtea Constituţională în examinarea unor prevederi ale Legii nr. 845-XII din 3 ianuarie 1992 cu privire la antreprenoriat şi întreprinderi.

Curtea subliniază că legea trebuie să reglementeze în mod unitar, să asigure o legătură logico-juridică între dispoziţiile pe care le conţine şi să evite paralelismele legislative, ce generează incertitudine şi insecuritate juridică.

Curtea menţionează că, principiul certitudinii juridice este esenţial pentru garantarea încrederii în statul de drept, consfinţit prin art. 1 alin.(3) din Constituţie. Aşadar, asigurarea şi respectarea principiului certitudinii juridice obligă statul să edicteze într-o manieră previzibilă normele adoptate.

Lipsa de certitudine juridică a actului contestat, determină şi abordarea disproporţionată a pârâtului, care iniţial a acceptat tacit instituirea servituţii, iar, ulterior, a negat acest drept.

Pe cale de consecinţă se învederează că, în speţa dedusă judecăţii autoritatea publică, la emiterea actului administrativ contestat nu a ţinut cont de prevederile art. 29 Cod administrativ cu referire la proporţionalitatea şi rezonabilitatea sancţiunii disciplinare aplicate reclamantului.

În corespundere cu prevederile art. 92 Cod administrativ, autoritatea publică decide conform convingerii sale libere dacă consideră o faptă drept existentă, luînd în considerare întreaga procedură administrativă, inclusiv toate probele. Autoritatea publică ia în considerare toate faptele care au importanţă pentru caz, inclusiv cele favorabile participanţilor.

Potrivit prevederilor art. 137 alin. (1) şi alin. (2) Cod administrativ, în exercitarea dreptului discreţionar atribuit, autorităţile publice trebuie să acţioneze cu bună-credinţă în limitele legal stabilite şi cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul. Daca autoritatea publică poate decide discreţionar şi doar una din mai multe consecinţe juridice este legală, atunci dreptul discreţionar al autorităţii publice se reduce la alegerea consecinţei juridice/soluţiei legale.

Sintetizând concluziile şi argumentele autorităţii pârâte reţinute şi puse la temelia dispoziţiei actului administrativ defavorabil contestat, consideră că cu certitudine în raport cu reclamantul, autoritatea pârâtă nu a luat în considerare toate faptele relevante speţei şi a aplicat acestuia din urmă o soluţie disproporţionat în raport cu solicitările sale.

Potrivit prevederilor art. 206 alin. (1) lt. a) Cod administrativ, o acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acţiune în contestare), iar conform art.219 alin.(1) Cod administrativ, instanţa de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în

baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declaraţiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanţi. Instanţa de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greşelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete şi pentru depunerea tuturor declaraţiilor necesare constatării şi aprecierii stării de fapt.

Conform prevederilor art. 224 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, examinînd acţiunea în contencios administrativ în fond, instanţa de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri: a) în baza unei acţiuni în contestare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual, precum şi o eventuală decizie de soluţionare a cererii prealabile, dacă acestea sînt ilegale şi prin ele reclamantul este vătămat în drepturile sale.

În drept, își întemeiază acțiunea pe prevederile art. 91 alin. (5) Cod electoral şi pe art. 17, 19, 20, 21, 23, 30, 31, 39, 141 alin. (1), 171, 172, 195, 206 alin. (1) lit. a), 211, 212, 219 şi art. 224 lit. a) Cod administrativ.

În ședința de judecată reprezentantul Comisiei Electorale Centrale a depus referință, potrivit căreia a fost menționat că reclamantul îşi exprimă dezacordul cu soluţia adoptată la punctul 3 din dispozitivul hotărârii nr. 2986/2024, conform căruia a fost atenţionat asupra obligaţiei de a respecta prevederile art. 56 alin. (15) din Codul electoral nr. 325/2022 şi somat să verse în bugetul de stat suma în mărime de 10.083 lei (conform celor constatate în punctul 4 din partea motivată a hotărârii nr. 2896/2024) cu informarea, până la ora 17:00 a zilei de 04 octombrie 2024, despre măsurile întreprinse şi prezentarea documentelor ce confirmă virarea în bugetul de stat a sumei menţionate.

Astfel, prin adresa înregistrată la Comisie sub nr. CEC-7/410 din 23 septembrie 2024, reclamantul a informat Comisia despre prezenţa în contul bancar cu menţiunea „Destinat grupului de iniţiativă” a soldului în mărime de 10.083 lei, mijloace financiare pe care intenţiona să le transfere în contul de subvenţii al Partidului Politic „Platforma Demnitate şi Adevăr”.

Conform extrasului din contat prezentat de banca comercială „Moldova Agroindbank” SA cu adresa înregistrată la Comisie sub nr. CEC-7/441 din 24 septembrie 2024, la data de 23 septembrie 2024 soldul final constituia 10.083 lei.

Prin adresa înregistrată la Comisie sub nr. CEC-7/422 din 24 septembrie 2024, reclamantul a prezentat raportul final privind finanţarea activităţii grupului de iniţiativă, cu date despre venituri totale în sumă de 103.800 lei din mijloace financiare proprii din surse publice în sumă de 100.000 lei, în total, grupul a înregistrat cheltuieli în sumă de 93.717 lei. Soldul la sfârşitul perioadei a constituit 10.083 lei.

Prin adresa înregistrată la Comisie sub nr. CEC-7/424 din 24 septembrie 2024, reclamantul a informat Comisia despre transferul soldului în mărime de 10.083 lei în contul de subvenţii al Partidului Politic „Platforma Demnitate şi Adevăr”.

Conform extrasului din contul prezentat de banca comercială „Moldova Agroindbank” SA cu adresa înregistrată la Comisie sub nr. CEC-7/447 din 25 septembrie 2024, la data de 24 septembrie 2024 a fost efectuat transferul mijloacelor financiare în mărime de 10.083 lei, soldul final al contului cu menţiunea „Destinat grupului de iniţiativă” constituind valoarea 0.

În context, Comisia a constatat că soldul în mărime de 10.083,00 lei, transferat în contul de alocaţii al Partidului Politic „Platforma Demnitate şi Adevăr” în lipsa unei prevederi în acest sens în acordul de constituire a Blocului Electoral „Împreună”, s-a perceput contrar condiţiilor reglementate de Codul electoral.

Conform pct. 13 din acordul de constituire a Blocului Electoral „Împreună”, rambursarea creditului solicitat şi alocat din bugetul de stat pentru desfăşurarea campaniei electorale se va face conform procedurilor stabilite de Codul electoral. Totodată, acordul de constituire a Blocului Electoral „Împreună” nu conţine prevederi referitoare la transferul mijloacelor financiare neutilizate.

În acest sens, art. 56 alin. (15) lit. a) din Codul electoral nr. 325/2022 stipulează că, după prezentarea şi examinarea rapoartelor finale, concurentul electoral, participantul la referendum sau grupul de iniţiativă este obligat să transfere soldul din contul cu menţiunea „Fond electoral”/„Destinat grupului de iniţiativă” în bugetul de stat şi să întreprindă acţiunile de suspendare sau închidere a contului conform procedurilor interne ale băncilor, cu următoarele excepţii: a) în cazul grupurilor de iniţiativă constituite de partide politice, soldul din contul cu menţiunea „Destinat grupului de iniţiativă” poate fi transferat la contul bancar al partidului politic sau la contul cu menţiunea „Fond electoral”, comunicând imediat Comisiei despre acest fapt. Soldul poate fi transferat şi în baza unei cereri scrise depuse, în termen de 3 zile de la expirarea termenului stabilit la alin. (12), la banca unde a fost deschis contul cu menţiunea „Destinat grupului de iniţiativă”. De observat că alin. (12) al aceluiaşi articol se referă la expirarea termenului de colectare a semnăturilor de către grupul de iniţiativă.

Totodată, art. 56 alin. (15) lit. d) stipulează că prevederile lit. a) şi c) se aplică corespunzător şi blocurilor electorale sub condiţia stabilirii procedurii în acest sens în acordurile de constituire a blocurilor electorale.

Susține pîrîtul că, în situaţia în care în acordul de constituire nu a fost prevăzută procedura de transfer al soldului neutilizat între părţile blocului electoral înregistrat, grupul de iniţiativă urma să transfere mijloacele financiare în mărime de 10.083,00 lei în bugetul de stat.

Prin urmare, prin prisma prevederilor art. 56 alin. (16) din Codul electoral nr. 325/2022, Comisia consideră justificat de a dispune, prin hotărâre, transferarea sumei de 10 083,00 lei în bugetul de stat din contul de alocaţii al Partidului Politic „Platforma Demnitate şi Adevăr”.

Deasemenea, potrivit art. 58 alin. (3) din Codul electoral nr. 325/2022 şi pct. 63 din Regulamentul privind finanţarea grupurilor de iniţiativă şi a campaniilor electorale, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1185/2023, raportul final pentru întreaga perioadă de activitate a grupului de iniţiativă se depune în termen de cel mult 3 zile de la data de prezentare sau, după caz, de la data-limită de prezentare a listelor de subscripţie la Comisie. Astfel, Comisia a constatat că reclamantul a prezentat tardiv raportul final privind finanţarea activităţii grupului de iniţiativă, ceea ce este contrar prevederilor menţionate mai sus.

Cu toate acestea, deşi reclamantul a admis abateri în cadrul activităţii de colectare a semnăturilor, Comisia s-a limitat la faptul de a-i aplica măsura atenţionării, care este proporţională caracterului abaterilor constatate.

Argumentele părților în ședința de judecată.

Reprezentantul reclamantului grupul de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, domnul Țîcu Octavian, Vovc Liviu în ședința instanței de judecată a susținut cererea de chemare în judecată, solicitând admiterea acesteia.

Reprezentantul pârâtului Comisia Electorală Centrală, Bondari Stanislav în ședință a pledat pentru respingerea acțiunii.

Acțiunea este admisibilă.

În privinţa admisibilității acțiunii în contenciosul administrativ Completul de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău reține următoarele.

Potrivit art. 2 alin. (2) Cod administrativ, anumite aspecte ce ţin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară şi nu contravine principiilor prezentului cod.

Potrivit art. 3 Cod administrativ, legislaţia administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activităţii administrative şi a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor şi a libertăţilor prevăzute de lege ale persoanelor fizice şi juridice, ţinîndu-se cont de interesul public şi de regulile statului de drept.

Potrivit art. 5 Cod administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale şi normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum şi a operaţiunilor administrative realizate de autorităţile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii şi se aplică nemijlocit legea.

Potrivit art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Potrivit art. 20 Cod administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Potrivit art. 39 Cod administrativ, (1) Controlul judecătoresc al activităţii administrative este garantat şi nu poate fi îngrădit. (2) Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanţei de judecată competente.

Potrivit art. 189 alin. (1) Cod administrativ, (1) Orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ.

Din interpretarea logico-juridică a normelor pre citate, rezultă că unul din elementele definitorii ale acţiunii în contencios administrativ, este revendicarea unui

drept propriu, vătămat prin una din formele activității administrative, or, acțiunea în contencios administrativ trebuie să urmărească revendicarea unui drept subiectiv vătămat.

În conținutul acțiunii depuse, grupul de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, domnul Țîcu Octavian a invocat că prin activitatea administrativă a Comisiei Electorale Centrale i-a fost încălcat dreptul de a fi ales al candidatului, acesta fiind destinatarul actului administrativ individual defavorabil.

Potrivit art. 206 alin. (1) lit.a) Cod administrativ, (1) O acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acţiune în contestare).

La caz, reieșind din obiectul acțiunii se atestă că reclamantul a formulat o acțiune în contestare. Or, potrivit solicitărilor reclamantul conducătorul grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, domnul Țîcu Octavian, Vovc Liviu, acesta pretinde anularea pct. 3 al hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 2986 din 01.10.2024.

Potrivit art. 191 alin. (3) Cod administrativ, Curtea de Apel Chişinău soluţionează în primă instanţă acţiunile în contencios administrativ împotriva actelor emise de Banca Naţională a Moldovei, precum şi acţiunile în contencios administrativ atribuite în competenţa sa prin Codul electoral.

Potrivit art. 98 Cod electoral, (1) În ordinea procedurii contenciosului administrativ, instanţele de judecată competente examinează acţiunile în domeniul electoral după cum urmează: 2) Curtea de Apel Chişinău soluţionează în primă instanţă: a) contestaţiile împotriva acţiunilor/inacţiunilor şi a actelor administrative ale Comisiei Electorale Centrale.

Potrivit art. 209 alin. (1) Cod administrativ, acţiunea în contestare şi acţiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel.

Potrivit art. 95 alin. (1) și (8) Codul electoral, (1) În perioada electorală, termenul general de depunere a contestaţiilor este de 3 zile, care se calculează începând cu ziua următoare zilei în care a fost săvârşită acţiunea, a fost identificată inacţiunea sau a fost adoptată hotărârea. (8) Înaintarea acţiunilor în contencios administrativ, precum şi exercitarea căilor de atac împotriva actelor judecătoreşti se efectuează în termenul stabilit la alin.(1).

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău conchide că acțiunea înaintată de Vovc Liviu, conducătorul grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, domnul Țîcu Octavian, întrunește condițiile de admisibilitate, or, actele cauzei atestă că reprezentantul reclamantului grupul de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, domnul Țîcu Octavian a contestat pct. 3 al hotărârii CEC nr. 2986 din 01 octombrie 2024, la instanța competentă la 04 octombrie 2024.

Totodată, se atestă că, reclamantul a prezentat dovada achitării taxei de timbru în sumă de 200 lei în conformitate cu prevederile art. 2 al Legea taxei de stat, nr. 213 din 31.07.2023.

Aprecierea instanței ce ține de temeinicia acțiunii :

Completul judiciar notează că, în conformitate cu prevederile art. 224 alin. (1) lit. f) Cod administrativ, examinînd acţiunea în contencios administrativ în fond, instanţa de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri: respinge acţiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sînt îndeplinite condiţiile de adoptare a unei hotărîri prevăzute la lit.a)–e).

Conform art. 225 Cod administrativ, (1) Instanţa de judecată nu este competentă să se pronunţe asupra oportunităţii unui act administrativ. (2) Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreţionar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) şi-a exercitat dreptul discreţionar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreţionar; d) şi-a exercitat dreptul discreţionar conform scopului acordat prin lege.

Conform art. 219 alin. (1) Cod administrativ, instanţa de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declaraţiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanţi.

Conform art. 93 alin. (1) Cod administrativ, fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia.

Potrivit art. 18 Codul electoral, misiunea Comisiei Electorale Centrale este crearea condiţiilor optime pentru exercitarea nestingherită de către cetăţenii Republicii Moldova a dreptului constituţional de a alege şi de a fi aleşi în cadrul unor alegeri libere şi corecte, inclusiv prin asigurarea respectării legislaţiei cu privire la finanţarea partidelor politice şi a campaniilor electorale.

Potrivit art. 26 Codul electoral, (1) În calitate de organ independent de supraveghere şi control privind finanţarea partidelor politice şi a campaniilor electorale, Comisia Electorală Centrală:

k) exercită alte atribuţii de supraveghere şi control al respectării legislaţiei cu privire la finanţarea partidelor politice, a campaniilor electorale şi a grupurilor de iniţiativă, în conformitate cu prevederile prezentului cod şi ale Legii nr.294/2007 privind partidele politice.

Completul specializat în examinarea acțiunilor de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău reține că, prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 2725 din 23.08.2024, s-a înregistrat grupul de inițiativă, pentru colectarea semnăturilor în susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova desemnat de Blocul Electoral „Împreună”, domnul Octavian Țîcu.

La data de 24 septembrie 2024, grupul de inițiativă pentru susţinerea candidaturii domnului Ţîcu Octavian la funcţia de Preşedinte al Republicii Moldova, a prezentat Comisiei Electorale Centrale raportul final privind finanțarea activității grupului de inițiativă din 24.09.2024. Potrivit acestuia, grupul de inițativă a raportat veniturile totale în sumă de 103.800 lei şi cheltuieli totale de 93.717 lei. Soldul rămas la sfârșitul perioadei de activitate a grupului de iniţiativă a fost de 10.083 lei.

Potrivit notei informative din 23 septembrie 2024, conducătorul grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, domnul Țîcu Octavian, Vovc Liviu, a comunicat Comisiei Electorale Centrale despre faptul că soldul neutilizat în mărime de 10.083 lei urmează a fi întors pe contul de subvenții al Partidului Politic „Platforma Demnitate și Adevăr”.

Totodată, prin nota informativă din 24 septembrie 2024, conducătorul grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, domnul Țîcu Octavian, Vovc Liviu, a comunicat Comisiei Electorale Centrale despre faptul că soldul neutilizat în mărime de 10.083 lei a fost transferat pe contul de subvenții al Partidului Politic „Platforma Demnitate și Adevăr”, contul bancar fiind închis.

Ordinul de plată nr. 7 din 24 septembrie 2024 al BC „MAIB” SA atestă transferul din contul Grupului de inițiativă pentru colectarea semnăturilor în susținerea candidatului la funcția de Președinte a sumei de 10.081 lei în favoarea Partidului Politic „Platforma Demnitate și Adevăr”. (f.23 dosar administrativ)

În acest sens, Comisia Electorală Centrală a emis Hotărârea nr. 2986 din 01.10.2024, prin care în particular la pct. 3 a hotărât:

3. Se atenţionează grupul de iniţiativă pentru colectarea semnăturilor în susţinerea candidatului Octavian Ţîcu asupra obligaţiei de a respecta prevederile art. 56 alin. (15) din Codul electoral nr. 325/2022 şi se somează să verse în bugetul de stat suma în mărime de 10.083,00 lei (conform celor constatate în punctul 4 din partea motivată a prezentei hotărâri) cu informarea, până la ora 17:00 a zilei de 4 octombrie 2024, despre măsurile întreprinse şi prezentarea documentelor ce confirmă virarea în bugetul de stat a sumei menţionate

Prin prezenta acțiune, reclamantul Grupul de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, prin intermediul conducătorului său, Vovc Liviu revendică încălcarea dreptului său, prin obligarea grupului de inițiativă să verse în buget suma de 10.083,00 lei, care efectiv a fost transferată PP „Platforma Demnitate și Adevăr”, considerând că în acest sens Comisia Electorală Centrală urma să aplice dispozițiile art. 56 alin. (15) lit. a) Codul electoral,

Potrivit art. 1 Codul electoral, blocul electoral reprezintă o uniune benevolă a două sau a mai multor partide politice, constituită în scopul participării în comun la alegeri şi care este înregistrată de Comisia Electorală Centrală.

Potrivit art. 64 Codul electoral, (1) Blocurile electorale pentru toate tipurile de alegeri se înregistrează de Comisia Electorală Centrală.

(2) În cazul alegerilor parlamentare, prezidenţiale şi al celor locale, actele necesare pentru înregistrarea blocurilor electorale se depun la Comisia Electorală Centrală cu cel mult 30 de zile înainte de începerea perioadei de desemnare a candidaţilor.

(3) Partidele politice pot conveni asupra formării unui bloc electoral, consemnând decizia de participare la constituirea acestuia, aprobată în conformitate cu statutele (regulamentele) lor, într-un proces-verbal.

(4) Blocurile electorale se formează în baza acordului de constituire, aprobat de către partidele politice înregistrate în modul prevăzut de lege până la stabilirea datei alegerilor şi care au decis să participe la constituirea unui bloc electoral.

(5) Acordul de constituire a blocului electoral va cuprinde:

a) părţile constituante ale blocului electoral;

b) denumirea integrală, denumirea prescurtată a blocului şi, după caz, simbolul electoral în formă grafică însoţit de descrierea textuală a acestuia;

c) persoana/organul cu drept de reprezentare şi modalitatea de contact a acestuia;

d) modalitatea de retragere a uneia dintre părţi din componenţa blocului electoral şi/sau asocierea cu un alt partid politic;

e) procedura de desemnare a candidatului (candidaţilor)/listei (listelor) de candidaţi şi, respectiv, cea de modificare a listei (listelor) de candidaţi, după caz, procedura de constituire a grupului de iniţiativă;

f) modul şi procedura de repartizare a alocaţiilor de la bugetul de stat;

g) modul de rambursare a creditului solicitat şi alocat din bugetul de stat pentru desfăşurarea campaniei electorale, precum şi a cheltuielilor legate de organizarea şi desfăşurarea alegerilor în condiţiile art.51 şi 52;

h) procedura de lichidare (încetare a activităţii) a blocului electoral;

i) după caz, documentele stabilite la art.68 alin.(1);

j) *alte prevederi care nu contravin prevederilor prezentului cod.*

(6) În termen de 5 zile de la data primirii actelor, Comisia Electorală Centrală adoptă o hotărâre privind înregistrarea sau refuzul de a înregistra blocul electoral. În cazul în care se refuză înregistrarea blocului electoral, partidele politice constituante îşi pot desemna de sine stătător candidaţii.

(7) Partidele politice care au constituit blocul electoral nu au dreptul să desemneze candidatul (candidaţii)/lista (listele) de candidaţi în nume propriu.

(8) În cazul în care, după încheierea perioadei de desemnare a candidaţilor, în componenţa blocului rămâne un singur partid constituant, blocul nu se consideră dizolvat de drept.

Potrivit art. 56 alin. (15) Codul electoral, După prezentarea şi examinarea rapoartelor finale, concurentul electoral, participantul la referendum sau grupul de iniţiativă este obligat sa transfere soldul din contul cu menţiunea "Fond electoral"/"Destinat grupului de iniţiativă" în bugetul de stat şi să întreprindă acţiunile de suspendare sau închidere a contului conform procedurilor interne ale băncilor, cu următoarele excepţii:

a) în cazul grupurilor de iniţiativă constituite de partide politice, soldul din contul cu menţiunea "Destinat grupului de iniţiativă" poate fi transferat la contul bancar al partidului politic sau la contul cu menţiunea "Fond electoral", comunicând imediat comisiei despre acest fapt. Soldul poate fi transferat şi în baza unei cereri scrise depuse, în termen de 3 zile de la expirarea termenului stabilit la alin.(12), la banca unde a fost deschis contul cu menţiunea "Destinat grupului de iniţiativă";

b) în cazul grupurilor de iniţiativă constituite de către cetăţeni pentru susţinerea candidaţilor în alegeri, soldul din contul cu menţiunea "Destinat grupului de iniţiativă" poate fi transferat la contul cu menţiunea "Fond electoral" al candidatului susţinut şi înregistrat în calitate de concurent electoral, comunicând imediat despre acest fapt comisiei sau, după caz, consiliului electoral de circumscripţie. Soldul poate fi transferat şi în baza unei cereri scrise depuse, în termen de 3 zile de la expirarea termenului stabilit la alin.(12), la banca unde a fost deschis contul cu menţiunea "Destinat grupului de iniţiativă";

c) în cazul partidelor politice, soldul din contul cu menţiunea "Fond electoral" poate fi transferat la contul bancar al acestora, comunicând imediat comisiei despre acest

fapt. Soldul poate fi transferat şi în baza unei cereri scrise depuse, în termen de 3 zile de la expirarea termenului stabilit la alin.(13), la banca unde a fost deschis contul cu menţiunea "Fond electoral";

d) *prevederile lit.a) şi c) se aplică corespunzător şi blocurilor electorale sub condiţia stabilirii procedurii în acest sens în acordurile de constituire a blocurilor electorale*.

Iar alin. (16) al aceleiași norme prevede că, în cazul nerespectării prevederilor alin.(15), Comisia Electorală Centrală sau, după caz, consiliul electoral de circumscripţie, în termen de 3 zile de la expirarea termenului prevăzut la alin.(15) lit.a)–c), poate dispune, prin hotărâre, închiderea contului cu menţiunea "Fond electoral"/"Destinat grupului de iniţiativă" al concurentului electoral, al participantului la referendum sau al grupului de iniţiativă şi obligarea băncii la transferarea soldului din contul cu menţiunea "Fond electoral"/"Destinat grupului de iniţiativă" în bugetul de stat, după perceperea tuturor comisioanelor.

Potrivit Acordului de constituire al Blocului Electoral „Împreună”, constituit din Partidul Politic „Platforma Demnitate și Adevăr”, Partidul Politic „Liga Orașelor și Comunelor” și Partidul Politic „Partidul Schimbării” părțile semnatare au prevăzut la pct. 13 procedura de rambursare al creditului și repartizare al cheltuielilor aferente participării în cadrul alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova din 20 octombrie 2024. (f.26-30 dosar administrativ)

În acest sens, Completul specializat accentuează că potrivit Acordului ce constituire părțile nu au prevăzut procedura de transferare al soldului din contul destinat grupului de iniţiativă la contul bancar al vreunui din partidele politice.

Raportând cadrul legal enunțat supra la actele și circumstanțele cauzei, Completul specializat apreciază ca fiind întemeiată concluzia Comisiei Electorale Centrale reflectată în pct. 3 al hotărârii nr. 2986 din 01.10.2024, potrivit căreia grupul de iniţiativă pentru colectarea semnăturilor în susţinerea candidatului Octavian Ţîcu a fost obligat să verse în bugetul de stat suma în mărime de 10.083 lei, întrucât în situația respectivă nu pot fi aplicate excepțiile prevăzute la art. 56 alin. (15) lit. a) Codul electoral, dat fiind că grupul de inițiativă în susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, domnul Țîcu Octavian, a fost desemnat de Blocul Electoral „Împreună” și nicidecum de către Partidul Politic „Platforma Demnitate și Adevăr”, astfel în această situație urmează a se verifica dacă sunt întrunite condițiile cu privire la blocul electoral, care sunt specificate la art. art. 56 alin. (15) lit. d).

Prin urmare, Completul specializat evidențiază că alegațiile reclamantului, care susține aplicabilitatea prevederilor art. 56 alin. (15) lit. a) Codul electoral, excepția de la regula generală care stabilește că după prezentarea şi examinarea rapoartelor finale, grupul de iniţiativă este obligat sa transfere soldul destinat grupului de iniţiativă în bugetul de stat şi să întreprindă acţiunile de suspendare sau închidere a contului conform procedurilor interne ale băncilor, nu și-au găsit confirmare, dat fiind faptul că grupul de inițiativă în susținerea domnului Țîcu Octavian, a fost înregistrat ca fiind desemnat din partea unui bloc electoral și nu de către un partid politic, iar în acest sens, urmează a se verifica aplicabilitatea excepțiilor prevăzute la art. 56 alin. (15) lit. d) Cod electoral, care

presupun reglementarea în actul de constituire al blocului electoral al procedurii de transferare al soldului ce a fost destinat grupului de inițiativă la contul bancar al partidului politic, la caz blocul electoral a fost constituit din 3 partide politice, ceea ce nu a fost realizat la caz, nefiind atare prevederi specificate în acord, faptele respective fiind confirmate nemijlocit de către Vovc Liviu în cadrul ședinței de judecată.

Astfel, din moment ce Blocul Electoral „Împreună" în Actul de constituire nu a reglementat procedura de transferare al mijloacelor bănești din contul grupului de inițiativă la către unul dintre cele 3 partide politice, după cum pretinde la caz reclamantul, urmează a fi aplicată obligația grupului de inițiativă de a transfera mijloacele bănești la bugetul de stat potrivit regulii generale, fapt corect sesizat prin pct. 3 al hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 2986 din 01.10.2024.

Argumentele reclamantului cu privire la nerespectarea de către autoritatea publică al principiului proporționalității, în contextul în care conduita determinată de Comisia Electorală Centrală este strict reglementată de lege, nu pot fi acceptate, prin urmare nu poate fi vorba despre o eventuală activitate administrativă disproporțională, atunci când lipsește dreptul discreționar al autorității publice în ceea ce privește obligarea vărsării mijloacelor bănești la buget, măsură prevăzută la art. 56 alin. (16) Codul electoral, iar potrivit dispozițiilor art. 21 alin. (1) Codul administrativ, autoritățile publice trebuie să acţioneze în conformitate cu legea şi alte acte normative. În acest sens, cu referire la respectarea principiului proporționalității – urmează a se evidenția că autoritatea publică a atenționat grupul de inițiativă cu privire la respectarea dispozițiilor art. 56 alin. (15) Codul electoral, nefiindu-i aplicate alte sancțiuni.

În aceste circumstanțe, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ consideră că, la caz, nu există careva premise cu privire la anularea pct. 3 al hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 2986 din 01.10.2024, în partea în care este vizat grupul de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, domnul Țîcu Octavian, dat fiind faptul că această obligație rezultă nemijlocit din dispozițiile art. 56 alin. (15) Codul electoral, nefiind aplicabilă la caz niciuna din excepțiile enumerate supra, din care motiv cererea de chemare în judecată înaintată de Vovc Liviu, conducătorul grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, domnul Țîcu Octavian se va respinge.

Reieșind din limitele controlului judecătoresc și norma art. 219 alin. (3) din Codul administrativ potrivit căruia, instanţa de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acţiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces, Completul judiciar constată că în cauză nu sunt întrunite temeiurile cu privire la anularea actului autorității publice.

Potrivit art.224 alin. (2) lit. f) Cod administrativ, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanţa de judecată, respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sunt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărîri prevăzute la lit.a)-e).

Din considerentele supra-expuse, Completul judiciar concluzionează că, în cazul în care argumentele invocate de reclamant nu şi-au găsit confirmare, constatându-se corectitudinea hotărârii Comisiei Electorale Centrale cu privire la obligarea grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova,

domnul Țîcu Octavian de a vărsa la bugetul de stat suma de 10.083,00 lei, acțiunea urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.

În conformitate cu prevederile art. 224 alin. (1) lit. f) Cod administrativ, instanţa de judecată,

H O T Ă R Ă Ş T E :

Acțiunea în contencios administrativ înaintată de Vovc Liviu, conducătorul grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, domnul Țîcu Octavian către Comisia Electorală Centrală, cu privire la anularea pct. 3 al hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 2986 din 01.10.2024, se respinge ca neîntemeiată.

Hotărîrea este cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție, în termen de 3 zile.

Președintele completului, Mîra Ghenadie

Judecătorii Braga Angela

Sîrbu Victoria